

SÁNDOR PÁL: RÉGI IDŐK FOCIJA

Mándy Iván A pálya szélén című műve alapján

Útmutató KönyvtárMozi foglalkozáshoz

KVÍZ

játékok

TUDDAD-E?

kulisszatitkok

életrajzok

könyvajánló

filmismertető

ÖTLETEK
érdekességek

Kiadja a Csorba Győző Könyvtár
7622 Pécs, Universitas u. 2/A

Felelős kiadó:
Miszler Tamás

Összeállította és szerkesztette:
Márkus István

Korrektor:
Németh Luca

Nyomda:
Sz. K. Stúdió Kft.

Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

ISBN 978-963-9043-39-8
ISSN 2560-0206

Pécs, 2019

FilmPakk – film, szórakozás és tudás egy dobozban

A Nemzeti Kulturális Alap pályázati támogatásának köszönhetően a Csorba Győző Könyvtár új szolgáltatási csomaggal egészíti ki a népszerű KönyvtárMozi programot Baranya megyében. A pályázati projektben létrehozott FilmPakkokkal a KönyvtárMozikat működtető könyvtárak programjait szeretnék gazdagítani, valamint a „mozigépész” könyvtáros, pedagógus munkáját segíteni. A szolgáltatás kialakításához a hasonló programokat már évek óta sikeresen működtető könyvtárak (a Grazi Városi Könyvtár, illetve a Bécsi Központi Könyvtár) gyakorlatát vettük alapul.

Az eddigi tapasztalatokat és a lakosság érdeklődési körét figyelembe véve a könyvtár munkatársai a Nemzeti Audiovizuális Archívum (NAVA) több mint 500 filmből álló adatbázisából válogattak az animációs filmek, a kötelező olvasmányok híres filmadaptációi és a magyar klasszikus játékfilmek közül. A FilmPakkok az adott filmek témájára építve dokumentumok széles választékát: új és antikvár könyveket, CD-t, DVD-t, hangoskönyvet, diafilmeket, társasjátékokat kínálnak a használóknak a teljesség igénye nélkül.

A csomagban található kiadványokkal nem titkolt célunk – a magyar filmkultúra megismertetése mellett – az olvasás népszerűsítése a nézőközönség életkorának megfelelő kínálattal. A kölcsönözhető dokumentumok bemutatása mellett ebben a kiadványban a filmezést követő közös beszélgetéshez, könyvtári foglalkozásokhoz kínálunk útmutatót. A filmismertető, a rendező és a szerző életrajza, a témához kapcsolódó ismeretanyagok, érdekességek, filmkritikák, játék- és kreatív ötletek segítségével könnyebben fel lehet készülni egy-egy foglalkozás levezetésére.

A gyerekeknek szóló pakkok tematikája szervesen illeszkedik az adott meséhez/filmhez. Olyan tudásanyagok feldolgozására, mélyítésére is lehetőséget adhat, amelyekre az iskolai tanórak keretében sokszor nem jut elég idő. A könyvtári foglalkozások egy-egy iskolai, óvodai programsorozathoz, témahéthez is kapcsolhatóak, együttműködve a körzeti iskolákkal, óvodákkal, civil szervezetekkel. A felnőtteknek szóló pakkok nagy része azokra a filmalkotásokra épülnek, amelyek kiérdemelték, hogy az „53 magyar film” filmválogatásban is benne legyenek.

Reményeink szerint az új szolgáltatás meghozza a kedvét azoknak a kistéleplési könyvtáraknak is, amelyek még nem csatlakoztak a KönyvtárMozi programhoz. Emellett idővel szeretnénk a szolgáltatást szélesebb közönség számára is elérhetővé tenni, hiszen komplexitásuk révén akár „mozi” nélkül is kiválóan használhatóak.

Bízunk benne, hogy a szolgáltatás bevezetésével a KönyvtárMozikat látogatók számának növekedésén túl a beiratkozottak és a kölcsönzők, illetve a könyvtári foglalkozások száma is növekszik majd, így közvetetten hozzájárulhatunk a könyvtárak közösségépítő szerepének erősítéséhez.

Terveink szerint a pakkokat évente átnézzük, lehetőség szerint frissítjük. Várjuk a „mozigépészek” javaslatait, ötleteit, hogy a szolgáltatás még jobban igazodjon az olvasók igényeihez.

Pécs, 2019. június 26.

Miszler Tamás
Csorba Győző Könyvtár

RÉGI IDŐK FOCIJA

A *Régi idők focija* 1973-ban készült magyar filmszatíra, amely Mátyás Iván *A pálya szélén* című műve nyomán készült.

A húszas évek mozi- és focivilágát burleszk-pantomim stílusban megidéző film Budapesten játszódik. Minarik Ede mosodás egyetlen szenvedélye a foci. Csak egyet szeretne elérni életében: hogy a Csabagyöngye SC bejusson az első ligába. Ezért képes feláldozni mindent. A mosodáját, a házasságát, mindent, amije csak van, illetve volt. Sándor

Pál remeke a magyar filmtörténet fontos darabja. A film egyik szállóigéje mindennapjaink vezérfonala lett: „Kell egy csapat!” Remek alkotók, kiváló színészek teszik felejthetlenné a képernyő előtt töltött időt.

A film 2012-ben bekerült a Magyar Művészeti Akadémia tagjai által kiválasztott legjobb 53 magyar alkotás közé.

Alkotók:

- Sándor Pál rendező
- Mátyás Iván író
- Tóth Zsuzsa forgatókönyvíró
- Bajusz József producer
- Tamássy Zdenkó zeneszerző
- Ragályi Elemér operatőr
- Kemenes Fanny jelmeztervező
- Kármentő Éva vágó

Főszereplők:

- Garas Dezső – *Minarik Ede, mosodás*
- Péter Gizi – *Minarik felesége, Aranka*
- Major Tamás – *Kerényi úr*
- Esztergályos Cecília – *Bodó Ila, bundás nő*
- Temessy Hédi – *a cserépkalapos nő*
- Márkus László – *Turner Pipi*
- Vogt Károly – *Vallay, a kapus*
- Kern András – *Kövesi, a tartalék*
- Ferenczi Gábor – *a gyorslábú Bikácsi, jobbszélső*
- Szabó Ildikó Zazie – *a lány a kapu mögött (vajás kenyeres lány)*
- Ács János – *Színes, a jobbösszekötő*
- Benkóczy Zoltán – *Maitoff, balhátvéd*
- Bikácsy Gergely – *játékvezető*
- Verebes István – *végrehajtó*

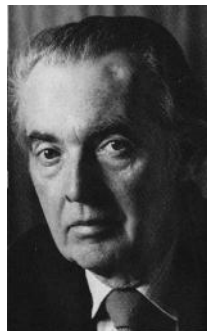
12 éven felülieknek ajánlott.

Mándy Iván

(1918. december 23. – 1995. október 6.)

Kossuth-díjas író,

1999-ben a Digitális Irodalmi Akadémia posztumusz tagjai közé választotta

A Madách Gimnáziumban tanult, de az utolsó osztályból kimaradt, és nem érettségizett le. Első novellája 1937-ben jelent meg a *Magyarság* című lapban. A háború után sporttudósítói tevékenykedett, majd az *Újhold* című folyóirathoz csatlakozott. 1949–1955 között nem publikálhatott. A Népművészeti Intézet munkatársaként lektori véleményeket írt, kéziratokat javított, szerkesztett. Eltávolítása után, 1954-től szabadfoglalkozású íróvá lett. 1967-ben megnősült. 1989-től a *Holmi* szerkesztője lett, 1991-től a budapesti magisztrátus tagja, 1992-től a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia elnöki tisztségét vállalta el.

„Mándy Iván művészetében a futball különleges helyet foglal el. A játék – és a hozzá kapcsolódó valamennyi ceremónia, a titokzatos háttér, a zöld gyepen küzdők és a fanatikus drukkerek lelkivilága – az írásművek fontos motívuma: varázserővel bíró látványosság, férfias próbatétel, kultikus szertartás, az ügyességnek, az állóképességnek, a tehetségnek s még sok minden másnak legendás terepe.”

Forrás: <https://magyar.film.hu/filmhu/magazin/hajra-csabagongye-45-eves-a-regi-idok-focija-hajra.html> (2019.05.10.)

Sándor Pál

(1939. október 19. –)

Kossuth- és Balázs Béla-díjas

filmrendező, forgatókönyvíró, producer

Az érettségi után a filmgyárba került, ahol laboránsként és felvételvezetőként dolgozott. 1959-ben felvették a Színház- és Filmművészeti Főiskolára. Herskó János osztályában végzett 1964-ben. Felesége Safranek Anna modell.

Közel húsz évig a Hunnia Filmstúdióban dolgozott, amelynek 1985 és 1989 között igazgatóhelyetteseként tevékenykedett. Évekig tanított a Színház- és Filmművészeti Főiskolán, majd több mint tíz évig a Novofilm magyar–német filmprodukciónál vállalt ügyvezető igazgatója és tulajdonosa volt. 2000-ben létrehozta saját filmes cégét, a Filmstreetet. Sándor Pál 2003 óta áll a nagy múltú Hunnia Filmstúdió, a legnagyobb magyar filmgyártó vállalat élén, amely évente 2–3 játékfilmet, kislátékfilmet és dokumentumfilmet készít. A Kossuth-díjas, Balázs Béla-díjas, Kiváló és Érdemes Művész 24 nemzetközi rangos szakmai elismerése közül a legjelentősebbek a Berliini Ezüst Medve, a Cannes-i Fipresci-díj, a Chicago-i Ezüst Hugo-díj és a Karlovy Vary-i Kritikusok Díja.

Sándor Pál és Garas Dezső együttműködése ebben a filmben kiteljesedett, munkájukban pedig nem lehet hibát találni.

Forrás: https://transfesser.blog.hu/2012/01/06/regi_idok_focija_1973 (2019.05.10.)

Ragályi Elemér

(1939. április 18. –)

Kossuth- és Balázs Béla-díjas operatőr

1957-től a Mafilmnél világosító, laboráns, segédoperatőr és felvételvezető volt. A Színház- és Filmművészeti Főiskolán tanult, dolgozott az Amerikai Egyesült Államokban és Európában. A Színház- és Filmművészeti Főiskolán 1968-ban szerzett operatőri diplomát. Az ún. „Illés-iskola” egyik stílusteremtő alakja, kézi kamerakezelése és világitástechnikája a hetvenes években tette ismertté. Filmjei számos díjat nyertek, közöttük Oscar-díjat, Emmy-díjat és ACE-díjat is. A Magyar Filmszemlén hatszor ítelték neki a Legjobb operatőr díját, ezen kívül Balázs Béla-díjas (1974), Érdemes és Kiváló Művész (1985), egyben Kossuth-díjas (1991) is. 1982 és 1990 között a Színház- és Filmművészeti Főiskolán tanított. 1990-ben megkapta a Cable ACE (az Amerikai Operatőrök Szövetségének televíziós díja) Legjobb Operatőr díját. Az Emmy-díjas *Raszputyin* című filmnek is ő volt az operatőre, és *A gyilkosok köztünk vannak* című film fényképezéséért egy másik ACE-díjjal jutalmazták. 2008. szeptember 25. és október 5. között nemzetközi filmfesztivált rendeztek Reykjavíkban (Izland). Az esemény fődjáért, az Arany Lunda díjért Ragályi Elemér *Nincs kegyelem* című filmje is indult. 2014-ben szülőhelye, Rákosmente díszpolgára lett.

„Mókás burleszkek Bodográf-előadásainak atmoszféráját idézi Sándor Pál rendező és Ragályi Elemér operatőr stilizált ábrázolása, a néma mozi pantomim-számaik idéző jelenetek parádéja, a torz optika, a tréfás inzertek („Ó, jaj, a végrehajtó!”, „Nincs irgalom!”, „És boldogan ettek, míg meg nem haltak”) és pompás ötletek geg-áradata, a gyorsított és lassított mozgás mókás szögletessége.” Forrás: <https://magyar.film.hu/filmhu/magazin/hajra-csabagongye-45-eves-a-regi-idok-focija-hajra.html> (2019.05.10.)

Garas Dezső

született Grósz Dezső

(1934. december 9. – 2011. december 30.)

A Nemzet Színésze címmel kitüntetett,
Kossuth- és kétszeres Jászai Mari-díjas színművész,
Érdemes és Kiváló Művész

A Színház- és Filmművészeti Főiskolán tanult 1953-tól 1957-ig, majd a Nemzeti Színház szerződtette. 1965-től 1976-ig a Madách Színház tagja volt, majd egy évadot a 25. Színházban töltött. 1977-től 1980-ig a Mafilm munkatársa, majd 10 évig a Népszínház tagja. 1990-ig a Magyar Színházművészeti Szövetség tagja volt. 1990–1993 között a szolnoki Szigligeti Színház tagja, majd két évadig a Művész Színház vendégművészeként játszott. 1993-tól 2003-ig szabadfoglalkozású színész volt. 1999 és 2002 között a budapesti Katona József Színházban játszott. 2003-ban egy évadra a Vígszínház tagja lett. 2004-től haláláig a Nemzeti Színház művésze volt.

Családja: fia Garas Dániel operatőr (1973), lánya Garas Klára producer (1983), menyee Balla Eszter színésznő (1980), unokái Emma (2008), Adél (2013), Zsigmond (2013), Pál (2015) és Mara (2018).

„Garas, ugyebár mondani se kell, östehetség volt. Soha fel sem merült bennem, hogy ő nem Minarik Ede valójában, meg nem a Stock Ede vagy éppen Borz, a Süni és barátjaiból. Egy az egyben ő lett maga a szerep. Pedig nem is készült színésznek, ösztönösen tudta, mi a színészet.” Forrás: https://transfesser.blog.hu/2012/01/06/regi_idok_focija_1973 (2019.05.10.)

Péter Gizi

(1929. március 15. – 2008. február 7.)

színésznő, a Pécsi Nemzeti Színház örökös tagja

Brada Rezső magán-balettiskolájában tanult, majd 1945-ben szerződtette a Magyar Színház. 1947-ben elvégezte az Országos Színeszgyesület Színészképző Iskoláját. Egy-egy évet töltött Szolnokon és Győrben, kettőt pedig Debrecenben. 1951-től 1959-ig, majd 1962-től a Pécsi Nemzeti Színház színésznője volt. Közben három évig a szolnoki Szigligeti Színházban szerepelt. Kitűnő tánctudással, kellemes hanggal és jó humorérzékkel alakított vígjátéki és szubrett-szerepeket. Szinte valamennyi klasszikus operett szubrett-főszerepét eljátszotta.

1990-ben a Pécsi Nemzeti Színház örökös tagja lett. Utolsó emlékezetes alakítása a pécsi színpadon a *Gül Baba* című Huszka-operett Zulejkája volt 1999-ben.

„Nagy sikerrel alakította a *Liliomfi Mariskáját*, *Molière Tartuffe-jének Dorináját*, vagy az *Úri muri Rozikáját*. (...) Színpadi szerepein túl több filmben és TV-játékban, köztük a *Régi idők focija*, a *Bambini di Prága*, a *Krebsz*, az *Isten, s egyebek mellett a Tenkes kapitánya* című sorozatban is szerepelt.”
Forrás: https://24.hu/elet-stilus/2008/02/08/elhunyt_peter_gizi/ (2019.05.10.)

Major Tamás

(1910. január 26. – 1986. április 13.)

kétszeres Kossuth-díjas színész,
rendező, színházigazgató, Kiváló Művész

Főiskolásként már 1928-ban színpadra léphetett a Blaha Lujza téren. A Színművészeti Akadémián 1930-ban nyert oklevelet, és 1931-ben a Nemzeti Színház szerződtette. 1945-től 1962-ig a Nemzeti Színház igazgatója volt, majd főrendezője, 1947-től a Színház- és Filmművészeti Főiskola tanára, az 1982-ben alakult Katona József Színház társulatának alapító tagja. Volt országgyűlési képviselő (1949–1953 és 1958–1971) és magas beosztású pártfunkcionárius (1957–1966). Színházi működése korszakos, de ellentmondásokkal teli.

Utolsó társulatában – a Katona József Színházban – több dokumentumjátékban is feldolgozták pályafutását. Notóriusok-sorozat: *Az emberek veszedelmes közelségben* (2007); *Eleje* (2012); *Elv-társak* (2013).

„Művészetében nem választható külön a színész, a rendező, a színészpedagógus, sőt a versmondó sem, s mindez összefügg közéleti, politikai tevékenységével is. Pályája kezdetétől elkötelezett baloldali volt, fellépett a munkáskultúra előadásain, (...) színészi skálája rendkívül széles volt, a verbő komédiától a legsötétebb tragédiáig terjedt.” (<https://www.arcanum.hu/en/online-kiadványok/Lexikonok-magyar-eletrajzi-lexikon-7428D/m-76AF9/major-tamas-76B89/>) (2019.05.10.)

A negyvenes évektől filmezett is, a *Régi idők fociján* kívül szerepelt egyebek közt *A kőszívű ember fiai* (1965), *A tizedes meg a többiek* (1965), a *Hideg napok* (1966), az *Egri csillagok* (1968), a *Circus Maximus* (1980) című alkotásokban.

Forrás: <https://www.szeretlekmagyarorszag.hu/102-eve-szuletett-%E2%80%9Ea-major/> (2019.05.10.)

Esztergályos Cecília Magdolna

(1943. január 26. –)

Jászai Mari-díjas színésznő,
Érdemes és Kiváló Művész

Esztergályos Károly Balázs Béla-díjas rendező húga. 1960-ban az Állami Balettintézetben végzett mint balettművész, majd 1960–1963 között a Pécsi Balett szerződött. 1964-ben kezdte és 1968-ban végezte el a Színház- és Filmművészeti Főiskola (ma Színház- és Filmművészeti Egyetem) színművész szakát Simon Zsuzsa osztályában.

1968-tól 1984-ig a Thália Színházban dolgozott, ahol nagy hatással volt rá Kazimir Károly igazgató, rendező. 1984-től 1990-ig a Nemzeti Színház tagja volt, ahol Sík Ferencsel és Vámos Lászlóval dolgozott együtt. 1990-től 1991-ig a Veszprémi Petőfi Színház, 1991-től 2005-ig ismét a Nemzeti Színház tagja lett, közben 1991-től 1999-ig a *Familia Kft.* című sorozat állandó főszereplője.

2005-től 2011 szeptemberéig a József Attila Színház tagja. Elsősorban komika, kifinomult mozgáskultúráját vígjátékokban kamatoztatja. 2014-től az Újszínház tagja, mellette több helyen vendégszerepel. Hosszú évek óta él házasságban dr. Fonyódi Péterrel, gyermekük nem született.

Esztergályos Cecília Szabó István *Te* című kisfilmje után szeretett bele Sándor Pál rendező. *„Nagyszerű színésznőnek tartottam és tartom most is. Két dolog miatt: az egyik ezek a szemek. A másik, hogy meg tudta csinálni azt a táncos jelenetet, hiszen eredetileg balettosnak készült, onnan csábította el a színészet.”*

Forrás: https://index.hu/fortepan/2017/09/17/mert_kell_egy_csapat_kell/ (2019.05.10.)

Temessy Hédi

született Temesi Hedvig

(1925. május 6. – 2001. május 29.)

színésznő, Érdemes Művész

1948-ban végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskolán, a Művész Színházhoz szerződött. 1949-től 1950-ig a Belvárosi Színház tagja volt. 1950-ben az Ifjúsági Színház tagja lett, majd játszott a Petőfi Színházban. 1950 és 1956 között a József Attila Színházban és a Nemzeti Színházban, 1958 és 1977 között pedig a Jókai Színházban és a Nemzeti Színházban játszott. 1977-ben lett a Magyar Filmgyártó Vállalat Társulatának tagja. Hosszú éveken keresztül élt együtt szerelmi kapcsolatban Gobbi Hilda színésznővel. 1985-től haláláig visszavonultan élt. Az 1951-ben Keleti Márton rendezésében készült *Különös házasság* című filmben volt első filmszerepe, Döry báró lányát, Máriát alakította. Utolsó filmjében, a 2001-ben készült *Hamvadó cigarettavég* című filmben a főhercegasszonyt játszotta.

A *Régi idők focija* című filmben a cserépalapos hölgyet alakítja. *„Az azóta már nem is létező, Szigony utcai Otthon mozi előterében készült a jelenet Temessy Hédivel: Minarik mindenkitől pénzt próbál szerezni, a mozistól is, őt keresi, amikor a nővel találkozik. Lilian Gishről beszélgetnek, hogy az egy bögőmasina volt.”*

Forrás: https://index.hu/fortepan/2017/09/17/mert_kell_egy_csapat_kell/ (2019.05.10.)

Márkus László

(1927. június 10. – 1985. december 30.)

Kossuth-díjas és háromszoros Jászai Mari-díjas színművész,
Érdemes és Kiváló Művész

1934–1945 között tanulmányait különböző intézményekben folytatta. 1945-ben Szegeden Lehotay Árpád magántanítványa lett. 1945. december 21-én Zilahy Lajos *A tizenkettedik óra* című darabjában lépett először színpadra. 1947–1951 között a Színház- és Filmművészeti Főiskola hallgatója volt, ahol Lehotay Árpád volt az osztályfőnöke. 1951. november 1-jén a debreceni Csokonai Színház tagja lett. 1957-től haláláig a fővárosi Madách Színház tagja volt. 1975 őszén mutatkoztak először betegsége tünetei (leukémiában szenvedett). 1982-ben megműtötték, ezután látszólag felgyógyult és újra játszott. 1985. december 30-án a szilveszteri tévéműsor felvétele után öltözőjében hunyt el.

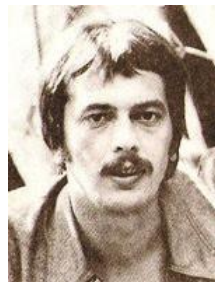
Sokoldalú, rendkívüli tehetségű művész volt, jellegzetes humorát boházatokban, vígjátékokban mutatta meg, de mély jellemlátató képessége a drámai szerepekben is utánozhatatlanul érvényesült.

„Amekkora színész volt, nem is filmezett olyan sokat, főleg tévézett. A filmeknek sok volt Laci, az ő színésze. Éppen ezért a forgatást nagyon szerette, állandóan nála volt a fényképezője, minden hülyeséget felvett. Rólam is csinált egy képet, és soha nem kaptam meg, a memórumból örökre hiányzik egy fotó, amit Márkus László csinált rólam.” – Jávor István fotóművész. Forrás: https://index.hu/fortepan/2017/09/17/mert_kell_egy_csapat_kell/ (2019.05.10.)

Vogt Károly

(1947. július 3. – 1992. december 20.)

színész

1970-ben végzett a Színművészeti Akadémián. 1970 és 1975 között a Fővárosi Operettszínház tagja volt. 1975-ben szerződött a József Attila Színházhoz, amelynek haláláig tagja volt. Drámai és vígjátéki karakterfigurákat alakított. Több játékfilmben, tévéjátékban játszott Magyarországon és külföldön is.

Több nagyfilmben is szerepelt, mint például a *Dóra jelenti* és a *Te rongyos élet*. Emellett rengeteg filmben közreműködött mint zeneszerző, rendező vagy éppen forgatókönyvíró.

„Vogt Karcsi addig járt a nyakamra, hogy ő akar a kapus Vallay lenni, amíg megkönyörültem rajta. Boldog vagyok, hogy hallgattam rá” – emlékszik vissza a rendező.

Forrás: https://index.hu/fortepan/2017/09/17/mert_kell_egy_csapat_kell/ (2019.05.10.)

Kern András

(1948. január 28. –)

Kossuth- és Jászai Mari-díjas magyar színművész,
rendező, író, énekes, humorista,
Érdemes és Kiváló Művész

Az 1962-es *Ki mit tud?*-on tűnt fel paródia-számával, amelyet Pintér Gáborral adott elő. 3 évvel később, 1965-ben (még mindig csak 17 éves volt!) egyik barátjával forgatott amatőrfilmje, a *Mi lesz?* elnyerte a XIII. országos amatőrfilm-fesztivál fődíját. Már 1958-ban szerepelt gyermekszínészként a *Kaland az Állatkertben* című rövid játékfilmben (rendező: Kazán István). 1970-ben végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskolán, majd a Vígszínházhoz szerződött. Jelenleg is a társulat tagja. Számos filmben szerepelt, rendszeresen ír és lép fel a Rádiókabaréban, több népszerű tévéműsor vendége volt (*Heti Hetes*, *Activity Show*). Woody Allen állandó magyar szinkronhangja.

„A film jelentős része a kőbányai szeméttelenpen készült, a közepén állították fel a futballpályát. A háttérben látszó kémények egy gyárhoz tartoztak. Kern András, a tartalékos Kövesi szerepében remekelt.”

Forrás: https://index.hu/fortepan/2017/09/17/mert_kell_egy_csapat_kell/ (2019.05.10.)

Ferenczi Gábor

(1950. május 7. –)

Filmrendező, forgatókönyvíró, színész, tanár. Számos dokumentum-, kisjáték- és reklámfilm, valamint TV-s magazinműsor rendezője, operatőre.

Még középiskolásként, 1967-ben eljátszotta Sándor Pál *Bohóc a falon* című filmjének főszerepét, azóta is több magyar filmben szerepelt. 1974-ben szerzett építőmérnöki diplomát a Budapesti Műszaki Egyetemen, majd jelentkezett a Színház- és Filmművészeti Főiskolára, ahol 1984-ben film- és tévérendezőként végzett. Tanárai Fábri Zoltán és Gábor Pál. 1984 és 1988 között a Mafilm Alkotó Iroda tagja, a Hunnia Filmstúdió dramaturgja, több játékfilmben és tv-filmben asszisztens, a Balázs Béla Stúdió vezetőségi tagja. 1989-től szabadfoglalkozású filmrendező, dokumentumfilmeket, televíziós magazinműsorokat, referenciafilmeket, valamint számos reklámfilmeket rendez. 2003-tól az ELTE Bölcsészettudományi Kar Művészetelméleti és Médiakutatási Intézetének Filmelmélet és Filmtörténet szakán óraadó tanár. 2004–2009-ig a Színház- és Filmművészeti Egyetemen tanított, 2008-tól a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Vizuális Kommunikáció tanszékének adjunktusa.

„A gyorslábú *Bikácsi* szerepében Ferenczi Gábor, aki később filmrendező lett, majd az ELTE és a MOME tanára.”

Forrás: https://index.hu/fortepan/2017/09/17/mert_kell_egy_csapat_kell/ (2019.05.10.)

Szabó Ildikó

(1951. november 24. –)

filmrendező, színésznő, jelmeztervező

Korán árvaságra jutott. 1967 és 1972 között 30 magyar film különböző fő- és mellékszerepét játszotta. Hét filmben jelmeztervezőként működött közre. 1992-től női szabóként dolgozott.

A Színház- és Filmművészeti Főiskola adásrendező szakáról 1982-ben Horváth Ádám tanítványaként került ki. 1983-tól a Balázs Béla Stúdióban dolgozik. Filmjei forgatókönyvét maga írja. Első nagyjátékfilmjét, a *Hót-reált* a Hunnia Stúdióban forgatta (1987). Második filmje a *Gyerekgyl-kosságok* (1992). 1993-ban Balázs Béla-díjat kapott. Harmadik filmje a

Csajok (1995), 1999-ben készítette el a *Chacho Rom - Az igazi cigány* című filmdrámáját, amit 2002-ben mutattak be.

„A *kapus Vallay (Vogt Károly) nőjét, a vajás kenyeres lányt nem más alakítja, mint Szabó Ildikó filmrendező, Szabó Zazi. Szabó Ildikóval a Bohóc a falonban dolgoztam együtt, egészen furcsa körülmények között, 16 éves amatőr kislány volt még. Elhatároztam, hogy soha többé nem hívom, erre a szerepre is kiválasztottam valaki tők más, erre két nappal a forgatás előtt eltörte a lábát, így kénytelen voltam megint az Ildit hívni, aki szerintem nagyon jópofa volt végül a filmben.*” – Jávor István fotóművész.

Forrás: https://index.hu/fortepan/2017/09/17/mert_kell_egy_csapat_kell/ (2019.05.10.)

Ács János

(1949. március 22. – 2015. július 22.)

Jászai Mari-díjas színházrendező,
egyetemi tanár

Tanulmányait a József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán, illetve a Színház- és Filmművészeti Főiskolán végezte, utóbbiban 1980-ban diplomázott.

Az 1970-es éveken Paál Istvánnal a szegedi egyetemi színpad színésze és rendezője volt. 1980–1991 között a kaposvári Csiky Gergely Színház tagja volt. 1991 óta az Arany János Színház rendezője, valamint a Színház- és Filmművészeti Főiskola tanára. 1994–2001 között az Új Színház főrendezője volt. Rendezett többek között Szolnokon, Zalaegerszegen, az Operaházban, a Rock Színházban és a Katona József Színházban is. 2005 óta a Győri Nemzeti Színház tagja volt. Színészi feladatokat is vállalt.

„Ács János, később legendás színházi rendező 24 évesen *Színest*, a jobbösszekötőt alakította.”

Forrás: https://index.hu/fortepan/2017/09/17/mert_kell_egy_csapat_kell/ (2019.05.10.)

Verebes István

(1948. július 4. –)

Jászai Mari-díjas színész, rendező, dramaturg, író,
színházigazgató, műsorvezető

1973–74-ben a Magyar Televízió szerkesztője volt. Az 1980-as években vált ismertté, amikor a Magyar Rádiónál vezetett kabaréműsorokat, politikai témákat sem kerülve. A rendszerváltás után állandó műsorvezetője lett az MTV Nap-kele című, szombat reggeli műsorának (2009-ig).

1970-ben végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskolán, majd a 25. Színház tagja lett. 1971 és 1975 között a kaposvári Csiky Gergely Színház művésze volt. 1975-től 1978-ig a Miskolci Nemzeti Színházban és a Szegedi Nemzeti Színházban játszott. 1978 és 1980 között a *Lapkiadó*, majd az *Ádám* újságírójaként tevékenykedett. 1980 és 1985 között a Mikroszkóp Színpad társulatához tartozott. 1980-ban kezdett dolgozni a Magyar Rádióban, a Rádiókabaré szerzője, előadója, a 80-as években gyakran konferansziéja is volt. 1985-től a Radnóti Színház rendezője, 1989-től pedig a *Hócipő* publicistája volt. 1990-től 1993-ig a Komédiium Színház, majd 1993-tól 1998-ig a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház igazgatója lett. 2010. február 1-jétől a Mikroszkóp Színpad igazgatója. 2015 óta a Turay Ida Színház egyik rendezője is.

Édesapja Verebes Károly (1920–1987) színművész volt, akinek a második házasságával rokon kapcsolatba került Schubert Évával, akinek a lánya, Verebes Dóra restaurátor az ő féltestvére. Verebes Istvánnak négy házasságból három gyermeke született: Verebes Zoltán filmrendező, Verebes Linda színésznő és Verebes Mihály. Negyedik házasságában él. Felesége, a nála 18 évvel fiatalabb Fejes Ágnes a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház marketingfőnöke volt, itt ismerkedtek meg. 1996. augusztus 16-án házasodtak össze. Évek óta Budapesttől 230 kilométerre, Zalaegerszeg egyik városrészében, Bazitán él.

A *Régi idők focija* film szállóigéje mindennapjaink vezérfonala lett: Kell egy csapat! És ebben a filmben van. Kiváló színészek teszik felejthetlenné a filmnézést. Az alkotásban az egyik mellékszereplőt – a végrehajtót – Verebes István alakítja.

Forrás: <https://port.hu/adatlap/film/tv/regi-idok-focija-regi-idok-focija/movie-2096>
(2019.05.10.)

ÖTLETEK A FILM ÉRTELMEZÉSÉHEZ

Beszélgetést segítő témakörök

1. Magyar futballtörténelem

A magyar labdarúgás rövid története

A magyar labdarúgás első irodalmi emlékeit 1879-től őrizzük. 1882-ben a pesti református főgimnáziumban már szabadtéri játszó társaság alakult, amely iránt néhány esztendő múlva több nagyvárosunk is élénk érdeklődést mutatott.

1897. május 9-én nyilvánosan is bemutatkozott a BTC két csapata, egy év múlva megmérkőztek a Műegyetem együttesével is.

1899. május 3-án megalakult a Ferencvárosi Torna Club. A századfordulói 56 nemzetközi, 63 fővárosi és 20 vidéki mérkőzést rendeztek együtteseink.

1901. január 19-én megalakult a Magyar Labdarúgók Szövetsége. Február 17-én a BTC és a BSC csapatai játszották a legelső első osztályú bajnoki mérkőzést.

1902. október 12-én Bécsben rendezték Ausztria–Magyarország (mindkét ország számára) első hivatalos válogatott mérkőzését.

1911-ben avatták fel az FTC 26 ezer férőhelyes új stadionját, egy év múlva a 20 ezres MTK létesítményt nyitották meg.

1912-ben Stockholmban először szerepeltek játékosaink a nyári Olimpiai Játékokon. A magyar csapat a díszes vigaszdíjat nyerte el. Ez évben a fővárosi együttesek száma 71, a vidékieké 109 volt.

1929-ben a Ferencváros 3-2-re, otthonában győzte le a kétszeres olimpiai bajnok Uruguay válogatottját.

Az 1952-es helsinki olimpián a magyar válogatott aranyérmes lett.

1953. november 25-én Londonban a magyar válogatott 6:3 arányban legyőzte tanítómeszterét, a kontinentális csapattól 90 éve otthon veretlen Angliát.

1964-ben Tokióban aranyérmet nyert a magyar olimpiai válogatott. A spanyolországi Európa-bajnokságon a magyar válogatott bronzérmes lett. Az európai ranglistán is a harmadik helyen végzett a magyar csapat.

1972-ben a müncheni olimpián a magyar válogatott ezüstérmet nyert.

1985-ben az UEFA-Kupa döntőjében a Videoton a hazai 3-0-ás veresége után a Real Madrid otthonában 1-0-ra nyert és ezüstérmes lett. Első hivatalos válogatott mérkőzésén 1-0-ra nyert a magyar női labdarúgó-válogatott az NSZK legjobbjai ellen.

2001. január 19-én megalakulásának 100. évfordulóját ünnepelte a Magyar Labdarúgó Szövetség. Az első évszázad 747 válogatott mérkőzésén 368 győzelem, 166 döntetlen és 213 vereség született (72 ország együttese ellen), amelyen 838 játékos lépett pályára. Huszonhetedik bajnokságát nyerte a Ferencváros, huszonegy alkalommal volt bajnok az MTK, hússzor az Újpest.

Források:

https://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar_labdarúgó-válogatott (2019. április 15.)

2. Mátyás Iván munkássága

Mátyás Iván élete, művei

Mátyás Iván (1918–1995) elsősorban a lírai hagyomány látomásos-álomszerű változatához kapcsolódik, a Krúdy Gyula nevével jellemezhető vonulathoz. Nagy hatással volt rá a film mint új kifejezési lehetőség, mint új élményanyag: a némafilmek és a korai hangosfilmek világa külön univerzumnak jelenik meg munkásságában (*Régi idők mozija*, 1967). A filmszerűség nála a költői-séggel van kapcsolatban: a gyakorta szimbolikus erejű költői képekben látvány és látomás játszik át egymásba, múlt idejű, emlékként felidézett vagy jelenbelinek mutatott történések lépnek át a fantázia világába, reálisat és irreálisat egyesítve. Főbb könyvei: *Fabulya feleségei*; *A pálya szélén*; *Előadók, társszerzők*. Népszerűek ifjúsági regényei, a *Csutak-történetek*. Néhány ismertebb elbeszélése: *Egyérintő*; *Nagyvilági Főcső*; *Kulikabát*; *Jó reggelt, gyerekek*; *Locsolók*; *A siker fényében*.

Források:

<http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/magyar-nyelv-es-irodalom/irodalom/irodalom-12-osztaly/mandy-ivan/mandy-ivan-elete-muvei> (2019. április 15.)

3. A futballpályák világa az 1920-as években

Szegedi Péter: Régi idők focija In 2000, Irodalmi és Társadalmi havi lap

Talán nem túlzás azt állítani, hogy Puskás, Bozsik, Hidegkuti és társaik a 20. századi Magyarország legismertebb személyiségei közé tartoznak, és joggal is mondhatjuk, hogy ma a magyarok nagy részének van valamilyen képe a „régidők focijáról”, ha az 50-es évek Aranycsapatáról, esetleg utódairól – Albert, vagy Nyilasi nemzedékéről – van szó. Azt csak a futball eseményeit mélyebben ismerők tudják, hogy ezt a játékot már az Aranycsapat sikereit megelőzően is világszínvonalon űzték a magyarok, az 1945 előtti futballról alkotott képünk azonban jóval homályosabb. Noha sokan tudják, hogy a magyar labdarúgó válogatott 1938-ban világbajnoki döntőt játszott, személyes tapasztalatom szerint ebből az időszakból csupán egyetlen nevet őrzött meg a kollektív emlékezet: Minarik Edéét, a mosodásét, aki heroikus küzdelmet folytatott azért, hogy a Csabagyöngye feljusson az első osztályba. (...) A *Régi idők focija* nézőjében óhatatlanul felmerül a kérdés, hogy egy mosodás fenntarthatott-e egy futballcsapatot? A válasz meglehetősen egyszerű: fenntarthatott, de az a csapat bizonyára nem küzdhetett volna azért, hogy az élvonalban szerepeljen. Noha Minarik csapata valójában legfeljebb a harmadik, de inkább a negyedik osztályban indulhatott volna, a film pontosan érzékelteti, hogy sok futballcsapat vezetője vagy mecénása révén kötődött valamilyen üzlethez. A Nemzeti Sport szavaival: 'A pesti futball különös életet él. Egy-egy klubnak nemcsak a törzskávéháza van meg, de többnyire valamilyen műhely, üzlet, csarnoki bódé, butik az igazi klubélet tanyája, mely körül, mint a piaci légy kering a pesti futball ezernyi naplopója, éldősdije.' (...)

Az 1920-as évek elején működő magyar sportegyesületeket, illetve futballklubokat négy nagy csoportba sorolhatjuk:

A *cégsportegyesületek* alakulását az 1921-es testnevelési törvény is elősegítette, bár az ilyen klubok már az első világháború előtt is jelentős szerepet tölthettek be a magyar futballban. (...)

A századfordulón az *egyetemi sportegyletek* a mainál lényegesen nagyobb szerepet tölthettek be a magyar sportéletben. (...)

A sport- és labdarúgó-élet legjelentősebb szereplői az úgynevezett *társadalmi sportegyesületek* voltak, melyeket szintén több csoportba sorolhatunk. A századforduló táján, illetve

a század első évtizedében Budapesten számos lokális szerveződésű (kerületi) klub alakult, a Ferencvárosi TC mellett a bajnoki tabellákon találkozhatunk az Újpesti TE, Kispesti AC, Erzsébetvárosi TC, Terézvárosi TC, Józsefvárosi AC, II. ker. SC, VI. ker. SC, VII. ker. SC, Zuglói AC, Kőbányai TE, Csepeli AK, III. ker. TVE csapataival is. (...)

Lényegesen kisebb súlyt képviseltek a *szakmaspecifikus sportklubok*, mint – az 1920-as évek első felében – az Ékszerész, vagy a Kereskedelmi Alkalmazottak klubja (KAOE). (...) Kétségtelen, hogy a Postásnak, a Typographiának, a Tisztviselők LE-nek és a Litographiának köszönhetően a század első felében e klubok jelentősebb szerepet játszottak a futballban, a két háború között azonban csak a szakszervezeti Vasas révén szerepelt szakmaspecifikus csapat az élvonalban. (...)

Nagyon kevés olyan forrás áll rendelkezésünkre, melyből kiderülne, a nézők hogyan szurkoltak 1945 előtt, az azonban biztos, hogy 1924-ben – amikor a film játszódik – a nézők a legritkább esetben drukoltak *hajrával*. Az általánosan elterjedt buzdítás ekkor még a *tempó!* volt, amit az 1930-as évek elején váltott fel a *huj-huj hajrá!* Egy máig népszerű (véltetően nem teljesen alaptalan) anekdota szerint ez 1945 után rövidült *hajrává*, tekintettel arra, hogy a huj az orosz argóban a férfi nemi szervet jelöli (...), az is ritkán fordult elő, hogy a drukker csapatukat éltető, vagy az ellenfelet szidalmazó rigmusokat, dalokat énekeltek volna. (...) A korabeli tudósításokban nem találunk utalást arra, hogy a nézőtérén transzparensek feszítettek volna ki, arra azonban volt példa, hogy a nézők kis zászlókat lobogtattak. (...)

Vallay távozása a Csabagyöngyéből a *Régi idők focija* egyik legzseniálisabb jelenete. Hatáson mutatja be az 1920-as évek magyar futballjának tragédiáját, a labdarúgók kivándorlását, s azt a kontrasztot, amit a futballvezetők és szurkolók is érezhettek: kiváló játékosok villamosjegyért könyörögnek, majd váratlanul elszerződnek egy gazdag nyugat-európai klubba. Vallay Péter szerepében ugyanakkor nem nehéz felfedeznünk Plattkó Ferencet. A Vasas válogatott kapusa (...) kalandosabb életre vágyott, és osztrák, horvát, angol, illetve cseh csapatokban is megfordult. 1923-ban szerződött a Barcelonába, s hét évig játszott a katalán klubban. Plattkó egyik interjújából kiderült, hogy – a nyilvánvaló túlzások ellenére – már a horvát Kula kapusaként is nagyvilági életre vágyott: 'Az a fontos, hogy az ember nem unatkozik, van dolgom egész nap: csónakázni, horgászni, napfürdőzni, vadászni, focizni, enni, inni. Mi kell még? Hol volt ez Pesten? Megvolt valami is ebből? Soha semmi, csak robotolni, robotolni...' (...)

Plattkó Ferenc azonban csak egyike volt a több mint félezer, Magyarországról a két háború között elvándorolt futballistának. Az első világháború után a magyarok és csehek futballjának színvonalára megközelítette az angol és skót labdarúgásét. (...)

A *Régi idők focija* utolsó jelenetében elkeseredett drukkerok a pályaudvaron várják a párizsi olimpiáról hazatérő magyar válogatottat. Az olimpiára esélyesként utazó csapat kudarcára azonban nemcsak a filmet zárta le, hanem a magyar futball egy dicsőséges korszakát is. A magyar válogatott eddigi története során több olyan vereséget szenvedett, melyet a szakma és közvélemény megrendítőnek érzett, és az valamilyen döntő változást idézett elő a labdarúgás irányításában. Az 1924-es párizsi olimpián Egyiptomtól elszenvedett vereség a labdarúgók elvándorlásának káros hatására hívta fel a figyelmet. (...) *Nem a magyar nemzet reprezentánsai harcoltak ott Párizsban, hanem Budapest reprezentánsai, sőt nem is az igazi budapestiek, hanem valami furcsa tákolmány lehet az, ami ezeket az embereket összehozta, mert ezek nem reprezentálnak sem magyar fajt, sem magyar nemzetet, nem reprezentálják a magyar sportot, hanem reprezentálják az internacionális professzionizmust.* Gömbös Gyula (miniszter, 1932-től miniszterelnök) szerint „az egyedül helyes politika kiterjeszteni a sportot a falura, a magyar vidékre és ebből a tehetségeket tartalmazó mély kútból meríteni.” A szélsőjobboldali *Magyarság* igyekezett hangsúlyozni, hogy a vereségért jórészt a zsidó sportvezetők és labdarúgók felelősek. (...)

A sportéletet felügyelő Országos Testnevelési Tanács már június elején felszólította az MLSZ-t, hogy tegyen jelentést a párizsi vereség okairól, és megvizsgálták a labdarúgó-szövetség gazdálkodását is (noha az újságok folyamatosan a tékozló labdarúgókról cikkeztek, az OTT csak kisebb hiányosságokat talált az MLSZ olimpiai elszámolásában). A labdarúgó-szövetség és a klubok vezetői is ekkor szembesültek azzal, hogy az álamatőr rendszer végképp tarthatatlanná vált. (...) 1924 júliusában érkekezletet tartottak az első osztályú egyesületek is, ahol bejelentették: elérkezettnek látják az időt a profi–amatőr szétválasztásra. Erre ugyan csupán 1926 nyarán került sor, a szétválasztás útján azonban az olimpiai kudarc mérföldkönek tekinthető.

Forrás: - <http://ketezer.hu/2003/09/regi-idok-focija/> (2019. április 15.)

4. Magyarország 1918 és 1932 között

Harmat Árpád Péter: Magyarország a Horthy-korszak kezdetén, 1918 és 1932 között, A Trianon utáni Magyarország története

A Magyar Királyság az első világháborúban a központi hatalmak oldalán és az Osztrák–Magyar Monarchia részeként vett részt, nem külügyeiben független hatalomként. (...) Az első világháború 1914-től 1918-ig tartó hadműveletei a történelmi Magyarország területét is érintették: az 1914-es orosz offenzíva során és a román hadsereg 1916-os erdélyi betörései. (...) A központi hatalmak vereségének közeledtével, 1918. október 28-án kitört az őszirózsás forradalom, és 31-én Károlyi Mihály vezetésével polgári demokratikus kormány alakult. November 13-án IV. Károly király eckartsauai nyilatkozatával a királyság intézménye megszűnt Magyarországon, és november 16-án kikiáltották a Magyar Népköztársaságot. (...)

Az osztrák–magyar küldöttség 1918. november 3-án írta alá a padovai fegyverszünetet, amely azonban nem tartalmazott Magyarországra vonatkozó katonai és területi rendelkezéseket. A Magyarország feldarabolására irányuló, az antant támogatásával zajló katonai intervenció a Károlyi-kormány bukásához vezetett. 1919. március 21-én az ország magyar kézen maradt részében a kommunisták ragadták magukhoz puccsal a hatalmat. A Szovjetunió mintájára megszervezett Tanácsköztársaság uralma, a magyarországi proletárdiktatúra 133 napig tartott. A kezdeti katonai sikerek után az ellenséges túlerő miatt a kommunisták is vereséget szenvedtek. Magyarország egész területét megszállták az antant-országok csapatai. A román erők 1920-ban, a szerb csapatok pedig csak 1921-ben hagyták el a megcsonkított Magyarországot. (...)

A trianoni békediktátum következtében Erdély, a Partium és a Temesköz keleti fele Romániához került. Az ország élén király helyett kormányzó állt. Ezt a tisztséget Horthy Miklós töltötte be egészen 1944-ig. Vezetésével erősen korlátozott parlamenti demokrácia alakult ki. Teleki Pál és Bethlen István miniszterelnöksége alatt a rendszer az 1920-as évek elején politikailag konszolidálódott. Ezt követte az 1930-as évek jobbrtolódása. Az ország fő politikai célkitűzése az elcsatolt országrészek visszaszerzése volt, ennek érdekében Magyarország a Mussolini vezette Olaszország, majd a Hitler vezette Németország segítségét remélte.

Forrás:

<http://tortenelemcikkek.hu/node/111> (2019. május 12.)

https://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar_törtenelem#A_Trianon_utáni_Magyarorszá_g_története (2019. május 12.)

KVÍZ

1. **Mi volt a foglalkozása Minarik Edének?**
a) mosodás   b) postás   c) újságárus
2. **Mikor játszódik a film?**
a) 1914   b) 1924   c) 1934
3. **Melyik csapatot irányítja Minarik Ede?**
a) Ferencváros TC   b) Újpesti Dózsa SE   c) Csabagyöngye SC
4. **Hogy hívták a csapat csodakapusát?**
a) Vallay   b) Robinson   c) Nagy II.
5. **Mit akasztott a híres kapus a kapufára mérkőzések kezdésekor?**
a) kampósbotot   b) zászlót   c) egy pisztolyt
6. **Hogy hívták az örök tartalékot, akit Kern András alakít?**
a) Horváth   b) Kövesi   c) Római
7. **Hova szerződött a Csabagyöngye kapusa?**
a) Madrid   b) Bécs   c) London
8. **Mi volt az újságpapírba csomagolva, amit Minarik szeretett volna megenni?**
a) kalács   b) kifli   c) vajas kenyér
9. **Kitől kapott ki a magyar válogatott 3:0-ra?**
a) Magyarország – Egyiptom 0:3   b) Anglia – Magyarország 3:0
c) Magyarország – Németország 0:3
10. **Mi volt a címe Mándy Iván kisregényének, amiből készült a film?**
a) A folyó szélén   b) A pálya szélén   c) Az utca másik oldalán

A FilmPakban található, a KönyvtárMozi foglalkozásra való felkészülést segítő, valamint a film témájában megjelent kölcsönözhető dokumentumok listája.

Régi idők focija – DVD (Hunnia Filmstudió)

A húszas évek mozi- és focivilágát burleszk-pantomim stílusban megidéző film Budapesten játszódik. Minarik Ede mosodás egyetlen szenvedélye a foci. Csak egyet szeretne elérni életében: hogy a Csabagyöngye SC bejusson az első ligába. Ezért képes feláldozni mindent. A mosodáját, a házasságát, mindent, amije csak van, illetve volt... Sándor Pál remeke a magyar filmtörténet fontos darabja. A film egyik szállóigéje mindennapjaink vezérfonala lett: „Kell egy csapat!” És ebben a filmben van. Remek alkotók, kiváló színészek teszik felejthetlenné a képernyő előtt töltött időt. (<http://puskinmozi.hu>)

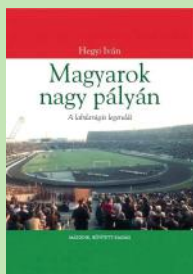
303 magyar film, amit látnod kell, mielőtt meghalsz – szerk.: Bori Erzsébet, Turcsányi Sándor (Gabo Kiadó)

A kötet időrendben sorolja fel a legfontosabb magyar filmeket, az 1916-os Az obsitostól a 2005-ös Herminamező - Szellemjárásig. Szinte minden filmhez színes fotóillusztráció tartozik. Ha úgy tetszik, a posztmodern eklektika jegyében került itt egymás mellé művészfilm és tévészéria, veretes remekmű és könnyű darab, a történelmi és nemzeti önismeretet emelő dokumentumfilm és szerencsésen letűnt korokat fényező zenés-táncos agitka. Gyerekkori kedvencek, fiatalságunk meghatározó mozgóképei, tisztelgés nagy alkotók előtt s az ifjú titánok munkái, akik már javában dolgoznak a magyar film fényes jövőjén. Akár kedvenc magyar filmjeiről szeretne többet megtudni, akár azt szeretné eldönteni, mit nézzen meg este, ez a kötet nélkülözhetetlen olvasmányok fog bizonyulni. Bármely oldalon is üti fel a könyvet, talál néhány olyan részletet, amelyek egész biztosan meg fogják lepni. A könyvben filmelemzést lehet olvasni a *Régi idők focija* című filmalkotásról is. (www.libri.hu)

Báza, Eduard: A csodacsapat (Móra Kiadó)

Hallottatok már Csupaláb Csabáról? Hát a fiáról, a csodatizenegyéről? Merthogy Csupaláb Csabának, a derék alsókukutyini parasztembernek éppen tizenegy fia született. Elhatározta hát, hogy futballcsapatot állít össze belőlük. A tizenegy fiú kemény és fáradhatatlan munkájának meg is lett az eredménye: valóságos csodacsapat, legyőzhetetlen tizenegy vált belőlük. Nos, az ő mérkőzéseikről, kalandos és izgalmas portyáikról írt Eduard Báza. (moly.hu)

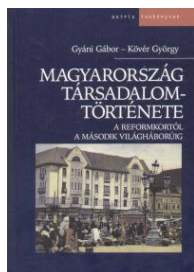
Hegyi Iván: Magyarok nagy pályán, a labdarúgás legendái (Sprint Kiadó)

A szerző Palotai és Puhl nagyvonalúságával vezet minket, írói technikája Détári és Orth fénykorát idézi, a könyv pedig olyan keménykötésű, akár Mészöly, Szűcs és Garaba együttvéve. Hegyi Iván úgy áradozik az egykori magyar futballról, mintha könyvből olvasná, pedig épp írja. (bookline.hu)

Gergely Jenő – Izsák Lajos: A huszadik század története (Magyar századok 11. – Pannonica Kiadó)

A 20. századi magyar történelem politikai, állami, katonai stb. szempontból sokkal inkább a kudarcok és tragédiák, semmint a sikerek története. A lakosság egyharmada nemzeti államán kívülre, idegen impérium uralma alá került. Magyarok százezreit hurcolták el, kínozták meg, zárták táborokba, űzték el és telepítették ki szülőföldjükéről. Idegen hatalmak korlátozták, sőt felszámolták a maradék ország állami szuverenitását. Mégis, az ezeréves magyar államiság utolsó századáról is elmondható, hogy a magyarságban a megmaradás és élni akarás erősebbnek bizonyult, mint annak veszélyei. (moly.hu)

Gyáni Gábor – Kövér György: Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig (Osiris Kiadó)

A tankönyv a téma első monografikus feldolgozása, kiteljesítése a szerzők korábbi szöveggyűjteményeinek. Az egyetemi társadalomtörténeti oktatást szolgáló szintézis előbb az alapfogalmakat definiálja, szembesíti a zömmel statisztikai forrásokkal. Elemzi a történetírói diskurzusokat, kijelöli a lehetséges értelmezési kereteket. A konkrét elemzés a demográfiai, illetve a településszerkezeti változások vizsgálatával indul, majd a vagyoni és jövedelemszerkezet, valamint a rang- és presztízshierarchia mentén láttatja a folyamatokat. A kultúra az életforma, a felekezetiesség, az etnicitás révén tagolja a társadalmat, a társadalom egészének dinamikáját a mobilitásvizsgálatok és élettörténeti elemzések rajzolják ki. (www.libri.hu)

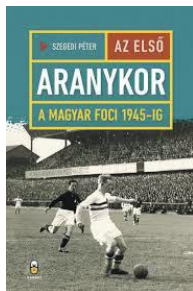
Mándy Iván: A pálya szélén (Magyar Hírlap – Meacenas)

Egy futballmeccs történetéről szól Mándy Iván új regénye, egy futballmeccsről, amelyen a Dohánygyári Lendület a Hálókocsi csapatával játszott 1927-ben. „A pálya szélén” és a pályán régi meccsek és játékosok elevenednek meg, legendás karrierek és szédítően gyors bukások, nagy „vetődések”, „cornerek” és „offside”-ok – balsikeres és győzelmes teljesítmények, árulások, focista-rablások. Szurkolók, rámenős és naiv játékosok, durvák és hőiesen célratörők; kikopottak, akik már csak nézni akarják az egészet, kikopottak, akik még játszanának; fontoskodók, fezőrök, csalók, svihák, akik a küzdő focisták bőrére üzletelnek; kölykök, akik ócska grundokon, gumilabdákkal készülődnek a nagy játékra, s akiket erről a felnőttek minden kiábrándultsága sem beszélhet le; nők, akik maguk is játszanának, és nők, akik a játéktól féltik a férfiakat. A sokáig szinte ráérősen kanyarodó történet egyre feszültebb drámaisággal halad a tragikum felé. (moly.hu)

Moldova György: Ferencvárosi koktél (Magvető Kiadó)

Moldova György fanyar humorral megírt, nosztalgikus, ugyanakkor ezt a nosztalgiát is gúnyoló elbeszélései őszinte nevetésre készítenek. Ki ne ismerné a verhetetlen tizenegyet, vagy a zöld-fehér menyasszony történetét? Újraolvasva is frissen hatnak a poénok. Moldova történetei igencsak aktuálisak manapság, mikor a magyar labdarúgás (finoman szólva) hullámvölgyben van... Nemcsak sportról szóló történetek kaptak helyet a kötetben, olvasható itt a Lakinger Béla zsebcirkáló hiteles históriája is. (www.antikvarium.hu)

Szegei Péter: **Az első aranykor, a magyar foci 1945-ig** (*Kanári Kiadó*)

Az Aranycsapat emlékezete, sőt egyenesen legendája mélyen beépült a magyar köztudatba, a focin jóval túlmutató módon. Az 1960-as évek nagy sikereinek és nagy személyiségeinek emléke is sokakat lelkesít. Az 1945 előtti elképesztően izgalmas, színes és sikeres focivilágról viszont, ahonnan mindez kinőtt, meglepő módon szinte semmit sem tudunk. Egy elsüllyedt, kincsekkel teli, csodás kontinens ez – a magyar fociatlantisz. A könyv egy új világot tár fel a számunkra, és elolvasása után másképpen fogunk gondolkodni erről az időszakról és még sok minden másról. (akademiai.hu)

Dénes Tamás – Szegei Péter: **Az 1938-as magyar vb-ezüst - ...és ami mögötte van** (*Akadémiai Kiadó Zrt.*)

Az 1938-as magyar vb-ezüst a magyar labdarúgás mára teljességgel feledésbe merült nagy, sőt talán legnagyobb korszakának, és ezen belül is az 1938-as magyar-olasz vb-döntőnek állít emléket, rengeteg meglepő tény, összefüggést felvonultatva, történelmi és társadalmi kontextusba helyezve a történéseket. Mert hihetetlen, de igaz: a magyar csapat már 1938-ban, mindössze 16 évvel az Aranycsapat előtt vb-döntőt játszott! Egy kis ízelítő ebből az egészen valóságos, mára teljesen feledésbe merült világból: ekkoriban volt olyan év, hogy a kétszeres világbajnok Olaszországban a 18. osztályú csapatból 12-nek volt magyar az edzője! Ezért is volt különösen érdekes az 1938-as vb-döntő, ahol a tanítvány találkozott a mesterrel. Ez a vb abból a szempontból is izgalmas volt, hogy már nagyon érződött az egy évvel később kitört második világháború előszele. Mindez csak még érdekesebbé teszi ezt a sok képpel illusztrált, lehetetlen könyvet, amely nem csupán a futballszeretőknak szól. (libri.hu)

Felhasznált irodalom, forrásjegyzék

Régi idők focija (film)

- https://hu.wikipedia.org/wiki/Régi_idők_focija (2019. április 15.)
- <http://port.hu/adatlap/film/tv/regi-idok-focija-regi-idok-focija/movie-2096> (2019. április 15.)

Közreműködők, szereplők:

- Antal Gábor: Major Tamás. – Budapest : Népművelési és Propaganda Iroda, 1982.
- Archiv Magyar Film == <http://archiv.magyar.film.hu/hmdb/> (2019. április 15.)
- Digitális Irodalmi Akadémia == <https://pim.hu/hu/dia/dia-tajjai/mandy-ivan> (2019. április 15.)
- Filmkatalógus == <http://www.filmkatalogus.hu/> (2019. április 15.)
- Filmtett == Erdélyi Filmes Portál – <http://www.filmtett.ro/> (2019. április 15.)
- Harangozó Márta: Márkus László. – Budapest : Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat, 1985.
- Hermann Péter: Ki kicsoda. – CD-ROM. – Budapest : Biográf Kiadó, 2002.
- Hunnia Filmstúdió == <http://www.hunniafilm.hu/hu> (2019. április 15.)
- Kocsis L. Mihály: Van itt valaki. – Budapest : Minerva Kiadó, 1987.
- Koltai Tamás: Major Tamás, A Mester monológja. – Budapest : Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó, 1986.
- Székely György (főszerk.): Magyar színházművészeti lexikon. – Budapest : Akadémiai Kiadó, 1994.
- Mert kell egy csapat, kell == https://index.hu/fortepan/2017/09/17/mert_kell_egy_csapat_kell/ (2019. április 15.)
- Hermann Péter (szerk.): MTI ki kicsoda 2009. – Budapest : Magyar Távirati Iroda, 2008.
- Pollágh Péter: Mándy Iván szemüvege == http://www.6b.hu/Mandy_Ivan_szemuvege (2019. április 15.)
- Színészkönyvtár == <http://www.szineszkonyvtar.hu/> (2019. április 15.)

Képek forrásai:

- https://hu.wikipedia.org/wiki/Mándy_Iván (2019. április 15.)
- <http://www.mediatechnika.hu/interjuk/liza+a+rokatunder.html> (2019. április 15.)
- <http://port.hu/adatlap/szemely/ragalyi-elemer/person-1353> (2019. április 15.)
- http://www.storyonline.hu/szotarlexikon/garas_dezso/ (2019. április 15.)
- <http://www.pnsz.hu/tarsulat/adatlap/166/peter-gizi> (2019. április 15.)
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Major_Tamás (2019. április 15.)
- http://www.femina.hu/hazai_sztar/esztergalyos_cecilia_bakija_szombat_esti_laz (2019. április 15.)
- <http://www.borsonline.hu/celeb/uriemberkent-viselkedett-noi-szeretoivel-gobbi-hilda/82030> (2019. április 15.)
- http://offforever.blog.hu/2012/04/22/szinhaz_az_egesz_vilag_es_benne_markus_laszlo (2019. április 15.)
- <http://iszdb.hu/?szemely=3123> (2019. április 15.)
- http://kulturpart.hu/2013/12/19/uj_filmet_fogat_kern_andras (2019. április 15.)
- <http://www.filmtett.ro/filmalkoto/110/ferenczi-gabor> (2019. április 15.)
- <https://sites.google.com/site/aranykorfilm/linkek> (2019. április 15.)
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Ács_János
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Verebes_István

KönyvtárMozis települések Baranyában

1. Könyvtárbusz No1	17. Kisharsány	33. Palé
2. Könyvtárbusz No2	18. Kisherend	34. Pellérd
3. Abaliget	19. Kiskabfalva	35. Pereked
4. Bár	20. Kővágószőlős	36. Pogány
5. Bicsérd	21. Majs	37. Szabadszentkirály
6. Csányoszró	22. Mánfa	38. Szava
7. Diósvizlő	23. Márfa	39. Szentkatalin
8. Drávacsehi	24. Martonfa	40. Szentlászló
9. Drávafok	25. Máza	41. Szilágy
10. Dunaszekcső	26. Mecseknádasd	42. Tótszentgyörgy
11. Hegyszentmárton	27. Mindszentgodisa	43. Újpetre
12. Homorúd	28. Mozsgó	44. Varga
13. Hosszúhetény	29. Nagydobsza	45. Villány
14. Kátoly	30. Nagypall	46. Villánykövesd
15. Kétújfalu	31. Nagypeterd	47. Vokány
16. Kisbeszterce	32. Oroszló	

FILMPAKKOK GYEREKEKNEK

A fecske meg a szalmaszál
A hazudós egér
A hetvenkedő sün
A kevély kiskakas
A Pál utcai fiúk
A walesi bárdok
Boltosmesék
Magyar népmesék I.
Mesék Mátyás királyról
Mesél a kő
Mondák a magyar történelemből
Rege a csodaszarvasról
Szent Péter esernyője
Szörnyeteg Lajos jaj de álmos
Vacskamati virágja
Vízipók-csodapók

FILMPAKKOK FELNŐTTEKNEK

A Pendragon legenda
Állami Áruház
Az ötödik pecsét
Csinibaba
Hyppolit, a lakáj
Macskajáték
Megáll az idő
Mephisto
Moszkva tér
Régi idők focija
Rokonok
Szamárköhögés
Szegénylegények
Szerelem
Szindbád
Tízezer nap

